

Respons

Etiopia: Forhold for homofile

Problemstillinger:

- Innledning
- Holdninger til homofili
- Lovgivning og strafferamme for homoseksuelle handlinger
- Praktisering av lovforbudet mot homoseksuelle handlinger
- Homofil identitet og handlingsmønster
- Åpen homoseksuell livsstil
- Stigmatisering, utstøtelse og overgrep mot homofile
- Antall homofile, homofile miljøer, klubber eller organisasjoner

Innledning

Offentlig diskusjon og informasjon om homofili eksisterer i svært liten grad i Etiopia. Media publiserer få artikler om tema, og det som eventuelt skrives er stort sett negativt (kilde A, samtale i Addis Abeba november/desember 2014). Det er svært vanskelig å få representanter for myndighetene til å uttale seg om homofili. Derfor bygger denne responsen, i tillegg til skriftlige materiale, primært på samtaler Landinfo hadde med kilder i Etiopia i 2013 og 2014; homofile personer som kjenner det homofile miljøet godt og som arbeider profesjonelt med problemstillinger som angår homofile i Etiopia, representanter for internasjonale NGOer, og det diplomatiske miljøet.

Holdninger til homofili¹

Homoseksualitet er et svært tabubelagt tema i Etiopia. Tilsvarende er det i hele Afrika sør for Sahara med unntak for Sør-Afrika. Etiopiere ser i stor grad homofil praksis som en syndig handling, og mange forbinder homofile med overgrep og voldtekt (kilde A, e-post 16. januar 2015). For svært mange etiopiere er homoseksualitet forbundet med vestlige verdier og væremåte, fjernt fra etiopisk tradisjon og kultur (Littauer 2012; kilde 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013). Den etiopiske sosiologen Getnet Tadele (2010a, s. 262) skriver:

In many non-Western societies most people do not recognize themselves as heterosexual, gay, bisexual, lesbian or transgender as these subjective sexual identities are peculiar to the Western world.

Stipendiat ved universitetet i Bergen, Gebreyesus Seifu Hagos, utga i 2006 en avhandling hvor han intervjuer 40 menn i aldersgruppen 17-50 år som hadde sex med menn i Addis Abeba. De fleste av mennene mener at homoseksualitet er innført av utlendinger eller etiopiere som har bodd i utlandet. En av dem sier:

I do have an impression that life did not originate from Ethiopia. It came from other countries. I entered this life from the experience I had in Ethiopia. My job is hotteler. These people when they came to Ethiopia, they do not only come with their commitments, but also with their behaviour (Hagos 2006, s. 20).²

I en meningsmåling (Pew Research Center 2007)³ utført i 47 land, oppgav 97 prosent av 710 intervjuobjekter i Etiopia at de var negative til homoseksualitet. Tilsvarende holdninger ble registrert i blant annet land som Mali, Senegal, Uganda, Tanzania og Nigeria. I Sør-Afrika derimot, var 64 prosent negative. Meningsmålingen er åtte år gammel, men Landinfo har grunn til å tro at det ikke har vært store endringer i oppfatninger fram til i dag.

I sosiologen Tadeles artikkel *Heteronormativity and 'troubled' masculinities among men who have sex with men in Addis Abeba*, som er basert på intervjuer med 24 menn og feltobservasjon i Addis Abeba i 2006-2007, beskrev en av informantene konflikten mellom egne ønsker og samfunnets forventninger:

At the end of the day I am a man, and I also have what nature has given to every man. I mean if you arrange things and asked any man to get married, he would, no matter what. And I will too (Tadele 2010b, s. 463).

---

¹ I responsen brukes begrepene homofil, homoseksuell og MSM (menn som har sex med menn), hvis ikke annet er presisert, om hverandre. Når det gjelder lesbiske, eller kvinner som har sex med kvinner, omtales de knapt nok i skriftlig kildemateriale. En grunn kan være at de aller fleste studier som omtaler tematikken er utført i konteksten seksuelle overgrep mot gutter eller hiv/aids og seksuell adferd, hvor fokus har vært på menn som selger sex. En annen grunn kan være at etiopiere har vondt for å tro at kvinner kan være homofile (homofil kilde 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013; NOAS 2012). Ordbruken i responsen gjenspeiler de ulike kildenes egen terminologi. Det er dessuten viktig å peke på at begrepet homofili på norsk beskriver legning, mens begrep som homoseksualitet og MSM vanligvis beskriver et seksuelt handlingsmønster.

² Verken denne eller andre studier omhandler lesbiske eller synet på lesbiske.

³ Pew Research Center utfører verdensomspennende meningsmålinger om ulike spørsmål – alt fra folks vurdering av eget liv til synet på globale utfordringer.

Artikkelen gir et godt bilde av hvordan det dominerende synet på heteronormativitet⁴ og maskulinitet i det etiopiske samfunnet fører til at menn som har sex med menn, sliter med personlige konflikter, usikkerhet og ambivalens til egen seksualitet. Mange ønsker derfor å bli heterofile, bli «normale». De godtar i liten grad sin legning, opplever seg som tapere, og ønsker å «konvertere» (sosiolog, samtale i Etiopia september 2013). Forventningene fra foreldre, nærmiljø og storsamfunnet om tradisjonelt heterofilt ekteskap påvirker seksualiteten langt sterkere enn egne ønsker og behov:

[...] there is little room for individuality for Ethiopian men who have sex with men with their sexual bodies 'belonging' to parents, families and to society at large (Tadele 2010b, s. 457).

I Uganda og Zimbabwe har religiøse og politiske ledere i mer enn ti år vært offentlig svært fordømmende ovenfor homofile og homoseksualitet. Dette har bidratt til økt stigmatisering og negative holdninger. I Etiopia derimot har homofili vært et ikke-tema i mange år. Først i desember 2008, da en rekke religiøse ledere vedtok en resolusjon mot homoseksualitet (AFP 2008), ble temaet aktualisert.

Da den 16. internasjonale konferansen om aids og seksuelt overførbare sykdommer skulle avholdes i Addis Abeba i desember 2011, kom temaet på nytt i søkelyset. Flere religiøse ledere og høytstående embetsmenn diskuterte om de skulle forby en gruppe homo-aktivister å samle seg på konferansen. Organisasjonen *United for Ethiopia*, som besto av en rekke konservative religiøse ledere, krevde i etterkant grunnlovsendring og forbud mot homoseksualitet (Mashoo 2009; Tekleberhan 2011; Lemma 2011). Etiopiske media, og ikke minst chattesteder på nettet, fordømte i sterke ordelag homofile. Men til tross for den økte oppmerksomheten og kravet fra religiøse ledere fra flere trossamfunn, har myndighetene ikke besluttet å endre grunnloven. Det vil da også være en meget lang og vanskelig prosess å gjøre en slik grunnlovsendring (homofil kilde 1, samtale i Etiopia september 2013).

Negative holdninger til homoseksualitet har i liten grad endret seg fra 2013 og fram til 2015. Det eksisterer ikke i dag offentlige personer som forsvarer eller tør å snakke til fordel for de homofile. Statlig media, TV, radio og aviser unngår å publisere informasjon om homofile. Artikler publisert i den private pressen oppleves som negative og diskriminerende (kilde A og B, e-post 16. januar 2015). Det teologisk konservative miljøet, religiøse grupper og kirker motarbeider homoseksualitet. En kilde hevder at gruppene blant annet er tilknyttet evangeliske⁵ religiøse retninger, som ser på homofili som skadelig og syndig (homofil kilde 1, samtale i Etiopia september 2013).

Boken til den ortodokse erkebiskopen av Addis Abeba, Abba Samuel, som skal være den første boken skrevet i landet om homoseksualitet, har imidlertid bidratt til økt oppmerksomhet og diskusjoner om likekjønnet seksualitet i Etiopia, hevder Mekonnen Aderaw i sin masteroppgave fra universitet i Oslo (2012). To av kildene Landinfo snakket med i Etiopia i

---

⁴ Berlant og Warner (som sitert i Tadele 2010b, s. 458) definerer heteronormativitet slik: «*By heteronormativity we mean the institutions, structures of understanding and practical orientations that make heterosexuality seem not only coherent – that is, organised as a sexuality – but also privileged. Its coherence is always provisional, and its privilege can take several (sometimes contradictory) forms: unmarked, as the basic idiom of the personal and the social; or less marked as the natural state; or projected as an ideal or moral accomplishment [...]*».

⁵ Teologisk konservativ protestantisk retning som er opptatt av kristen «vekkelse» og helbredelse. Pinsevenner plasseres vanligvis innenfor den evangelisk protestantiske bevegelsen.

september 2013 (homofil kilde 1 og 2), mente at det var positivt at holdninger til, og informasjon og debatt om homofile, som stort sett har vært skjult, blir mer åpen.

Lovgivning og strafferamme for homoseksuelle handlinger

Etiopias straffelov har forbud mot homoseksuelle handlinger for både menn og kvinner (Criminal Code 2004):

629. *Homosexual and other indecent acts*

Whoever performs with a person of the same sex a homosexual act, or any other indecent act, is punishable with simple imprisonment.

«Simple imprisonment» betyr fengselsstraff med en varighet fra ti dager til tre år. Strafferammen kan imidlertid utvides dersom den (ifølge loven) kriminelle har blitt straffet gjentatte ganger.

Artikkel 629 i straffeloven av 2004 erstatter tilsvarende bestemmelse i straffeloven av 1957. Det er ubetydelige forskjeller i de to lovtekstene på dette området, noe som viser at holdningene til homofili i Etiopia ikke er vesentlig endret siden 1950-tallet.

Praktisering av lovforbudet mot homoseksuelle handlinger

Det er ikke rapportert om tiltale eller domfellelse av homofile i Etiopia, verken fra internasjonale eller lokale menneskerettighetsorganisasjoner. Landinfo har heller ikke informasjon som kan tyde på at praktiseringen av det eksisterende lovforbudet er innskjerpet.

I samtaler i Etiopia med kjennere av det homofile miljøet i Addis Abeba (kilde A og B, september 2013), visste ingen om at personer var arrestert, tiltalt og domfelt for homofil legning eller praksis. Ved tjenestereisen i desember 2014 hadde Landinfo samtaler med en rekke kilder om praktiseringen av lovverket i forbindelse med homoseksuelle handlinger. Ingen kjente til at noen var dømt og straffet på grunn av homofil praksis: En diplomatisk kilde (diplomatisk kilde 1, samtale desember 2014) sa at hun hadde hatt samtaler med en rekke kollegaer i Etiopia om bruk av lovverket rettet mot homofile, og at ingen var kjent med at saker var ført eller dom avsagt mot homofile. En annen diplomatisk kilde (kilde 2, samtale desember 2014) sa at han og hans kollegaer fulgte rettsapparatet nært, og hadde god oversikt over hvilke saker som til enhver tid ble ført for rettsvesenet i Addis Abeba. De kjente ikke til at saker mot homofile var ført, og hevdet at de ville ha visst om slike saker hadde vært ført for domstolen. En homofil (homofil kilde 3) kjente heller ikke til tilfeller av domfellelse for homofili. Flere kilder Landinfo snakket med i 2014 hevdet at de ville ha visst om det, og at media ville ha skrevet om det, dersom domsavsigelse for homofili hadde vært avsagt (internasjonal NGO 1; internasjonal NGO 2; MR-organisasjon, møter 2014).

Den største frykten blant homofile er ikke nødvendigvis å bli fengslet for sin legning, men å bli avslørt og oppdaget i sitt eget miljø, har en kilde opplyst (e-post 16. januar 2015). Loven i seg selv skaper frykt selv om den ikke er operasjonalisert, har en annen kilde hevdet (MR-organisasjon, samtale november/desember 2014).

I artikkelen *Ethiopian by birth, Gay by nature and Proud by choice: Sexuality, Sexual health and Rights among Men who have sex with Men (MSM) in Addis Abeba* (Tadele 2007), omtales 562 tilfeller av homoseksualitet som var rapportert til ulike politistasjoner i Addis

Abeba i årene 1978 til 1987.⁶ Tiltale, eventuell domfellelse, er ikke omtalt i artikkelen. Trolig førte ingen av tilfellene til tiltale eller domfellelse.

Årsakene til at lovverket ikke praktiseres er trolig flere: For at tiltale og arrestasjon skal skje, må personene tas i «akten». Det er tilnærmet umulig. Myndighetene hevder med styrke at homofil praksis blant etiopiere ikke eksisterer. Det som ikke eksisterer, kan heller ikke tiltales eller domfelles. Ved eventuell bruk av lovverket, frykter også myndighetene internasjonale reaksjoner og mulig reduksjon av bistand og internasjonalt samarbeid. Det ønsker ikke Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF) (sosiolog, samtale i Etiopia september 2013).

Homofil identitet og handlingsmønster

Stipendiaten Hagos (2006) og sosiologen Tadele (2007) beskriver hvordan homofile menn omtaler seg selv. Noen av betegnelseene som brukes er generelle, og helt uavhengige av rolle i et forhold, andre er forbundet med væremåte, visse trekk eller egenskaper.

De generelle betegnelseene *zega* (som betyr borger) og *opera* brukes om hverandre, uavhengig av om man er aktiv eller passiv i det seksuelle forholdet. Benevnelser som *wechi* (den passive) eller *awchi* (den aktive) brukes også, likeledes *anchi* (hun).

Uttrykk som *business men* eller *bar ladies* er vanlige blant menn som selger sex til menn, mens betegnelsen *jerari* (cruising, å lete opp en sexpartner) vanligvis brukes av homofile om personer som selger seksuelle tjenester. Betegnelsen *kometa* er også vanlig, og betyr «den som driver med gateprostituasjon».

Bruk av klengenavn er ifølge Hagos (2006, s. 19) utbredt blant homofile, for eksempel kalles eldre homofile for *yesegelegeze* (gammel). Betegnelser som *birtalu* og *komche* brukes om homofile som kommer fra landsbygda. Homofile fra Addis Abeba omtales ofte også ved kvinnenavn som Jessica og Mona Liza.

Begrepet *bushti* derimot brukes ikke blant menn som har sex med menn. Det er nedsettende og brukes om homoseksuelle, men ikke av dem.

Det å ha et homoseksuelt handlingsmønster er ikke uforenlig med å ha en kvinnelig kjæreste. Flere av Tadeles informanter ser også for seg en fremtid med kone og barn:

I would say almost all gays whom I know would like to marry and have children in the future. They don't want to stay like this for the rest of their lives. I don't think they will have difficulty to do it as many of them have already girlfriend. Those you interviewed are not the only ones who would like to start straight world and definitely, the majority think that way (Tadele 2007, s. 313).

Åpen homoseksuell livsstil

I et samfunn som fordømmer mennesker som bryter med tradisjonelle verdier og levemåte, er åpenhet om homoseksuell legning heller unntaket enn regelen. Å stå frem som homofil i Etiopia vil kunne medføre store omkostninger, men det finnes de som har gjort det. Begge de

---

⁶ Tadele viser til en studie av A. Tesfaye, som er publisert ved fakultetet for sosiologi og sosial administrasjon ved Addis Abeba universitet i 1988.

homofile Landinfo traff i Etiopia i september 2013, var åpent homofile.⁷ Det hadde kostet, men ikke i form av arrestasjoner eller fysisk skadelige overgrep. Fare for utstøtelse av familie og venner og trusler om å miste jobben var de største utfordringene (homofil kilde 2, samtale i Etiopia september 2013). En annen av kildene Landinfo snakket med (homofil kilde 1), hadde atypiske etiopiske foreldre, som i liten grad gikk i rette med sin sønn. Samtidig bodde de i utlandet da han gikk ut med sin legning, noe som gjorde situasjonen enklere. Da han kom tilbake opplevde han å bli behandlet dårlig av venner, og han ble i perioder ekskludert av andre homofile. De var engstelige for at de selv kunne bli eksponert som homofile ved å vise seg sammen med ham. Begge kildene sa at åpenhet vanligvis vil føre til sterke reaksjoner; utstøtelse av familie og risiko for fysiske overgrep. Enkelte skal ha tatt sitt eget liv, fortalte de. Det er ikke kjent at noen skal ha blitt drept for å stå åpent fram (homofil kilde 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013; leder av internasjonal organisasjon, samtale i Etiopia 2013).

Samliv mellom to av samme kjønn er stort sett bare mulig om omgivelsene har inntrykk av at det er slektninger som bor sammen, noe som ikke er uvanlig. Men det er trolig vanskeligere for menn å bo sammen enn for kvinner. Samboende menn kan mistenkes for homofili, mens lesbiske, eller kvinner som har sex med kvinner, er som tidligere nevnt, lite omtalt i skriftlige kilder, og samtidig er det utenkelige for etiopiere flest at kvinner kan ha sex med hverandre.

Samtlige av Tadeles informanter (2010b, s. 464) sier at de må skjule sine seksuelle preferanser for omgivelsene. Det samme uttaler informantene i Hagos' avhandling. Blant mannlige prostituerte som brukte sminke og fargerike, tettsittende klær for å tiltrekke seg kunder, var frykten stor for å bli mistenkt eller avslørt som homofile av familien. Atypisk utseende og oppførsel vekker mistanke, men seksualitet er tabubelagt og foreldre velger derfor vanligvis taushet fremfor konfrontasjon og visshet. Det gjør det mulig for homofile å leve ut sin seksualitet i det skjulte.

Stigmatisering, utstøtelse og overgrep mot homofile

Fordi de færreste er åpne om sin legning, og fordi seksuelle forhold og kjærlighetsforhold med en av samme kjønn foregår i det skjulte, har vi begrenset informasjon om hvordan slekt, arbeidsgivere eller folk i nabolaget reagerer. Men informantene i de ulike undersøkelsene er engstelige for å bli avslørt fordi de frykter å bli utstøtt av familien. Mange er unge og bor hjemme hos sine foreldre, og dermed økonomisk avhengige av dem eller andre nære slektninger.

Klær som utfordrer lokale kjønnsrollemønstre vekker mistanke og misbilligelse i familien, men studiene til både Hagos og Tadele viser at de fleste foreldre velger taushet framfor visshet. Kildene Landinfo møtte i Etiopia i 2013 underbygget dette, og fortalte at homofile og lesbiske trolig ville bli kastet ut hjemmefra hvis foreldre visste om deres legning og praksis. De ville være som døde for familien, ble det sagt (homofil kilde 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013).

---

⁷ Det vil si de snakket åpent om det å være homofil, deres nærmeste kjente til det, og de var lite opptatt av å skjule sin homofile identitet. Men å stå fram offentlig med sin homofili ville de ikke.

Yngre heterofile menn frykter at de kan bli voldtatt av homofile (leder av internasjonal organisasjon, samtale i Etiopia september 2013), og homofile knyttes til pedofili, incest og voldtekt som skjer i landet (homofil kilde 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013).

Homofile som gjennom væremåte eller klesstil er synlige og dermed utfordrer lokale kjønnsrollemønstre, vil utvilsomt være mer utsatt for problemer enn «usynlige» homofile. Hvilke problemer dette kan være, vil nok variere. Robel Gizaw Hailu, den etiopiske deltakeren i Mr. Gay World, skjønnhetskonkurransen for homofile som ble holdt i Johannesburg i april 2012, skal ha mottatt trusler, og det er uklart om han reiste hjem til Etiopia etter deltakelsen i arrangementet (Global Forum on MSM & HIV 2012).

Tadele (2007) beskriver også hvordan en del mannlige prostituerte på grunn av sin klesstil og væremåte blir utsatt for skjellsord, steinkasting, vold og ran på stedene de møtes eller finner kunder. En del av dem velger derfor å kle seg mer diskret, men taper dermed kunder og inntekter. Lokale menneskerettighetsorganisasjoner har heller ikke hatt homofiles rettigheter og overgrep mot homofile på sin dagsorden.

Enkelte av informantene i studiene til Hagos og Tadele forteller om arrestasjoner og overgrep begått av politimenn etter at de ble innbrakt. U.S. Department of State peker i årsrapporten for 2011 på at mange ikke anmelder overgrep fordi de er redde for stigmatisering, diskriminering og represalier:

Consensual same-sex sexual activity is illegal and punishable by imprisonment under the law. There were some reports of violence against lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) individuals; however, reporting was limited due to fears of retribution, discrimination, or stigmatization. Persons did not identify themselves as LGBT persons due to severe societal stigma and the illegality of consensual same-sex sexual activity (U. S. Department of State 2012).

Antall homofile, homofile miljøer, klubber eller organisasjoner

Det er meget vanskelig å anslå antall homofile i Etiopia. I en NOAS-rapport (2012) hevder en kilde at omtrent 100 personer i Addis Abeba tilhører LHBT⁸-miljøet. Kilder Landinfo traff i Etiopia i 2013 (homofil kilde 1 og 2, samtale i Addis Abeba september 2013) og i 2014 (homofil kilde 3, samtale i Addis Abeba november/desember 2014) ville ikke begi seg inn i spekulasjoner, og sier det er helt umulig å si noe om antall homofile i landet.

Det finnes steder hvor homofile i Addis Abeba treffes. Aderaw (2012, s. 57) nevner barer, kafeer, internet-kafeer, kinoer, badstuer og saunaer, *shisa and khat houses*,⁹ svømmebassenger og sportsarenaer. Enkelte hoteller og barer som brukes som møteplasser, har homofile ansatte og er eid av homofile (Aderaw 2012, s. 50). En kilde hevder at ingen utesteder kan kalles for «trygge havner» for homofile, og at det for eksempel ikke finnes restauranter eller barer kun for homofile, men at det finnes steder der de vet de kan treffe andre likesinnede. Disse stedene endres over tid. Nye møteplasser etableres, og gamle forsvinner (kilde A og B, e-poster 16. januar 2015).

---

⁸ LHBT står for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.

⁹ *Shisa and khat houses* er steder hvor en vannpipe røkes og bladene av den stimulerende planten *khat* tygges. *Khat* er lovlig i Etiopia, mens *Shisa-houses* er forbudt (Aderaw 2012).

Også Hagos (2006), Balcha (2009), Tadele (2007) og Maasho (2009) nevner barer, diskoteker og kafeer sentralt i områdene Piazza, Bole og Nasjonalteateret i Addis Abeba hvor homoseksuelle møtes. Flere av disse utestedene er muligens eiet eller drevet av homoseksuelle, men ingen av stedene markedsfører seg åpenlyst som møteplasser for homofile. Hagos er overrasket over hvor mange som frekventerer disse stedene:

The flow is enormous during Fridays, Saturdays and Sundays. In the first few observations, I was totally surprised of seeing such number of gays in a country where such is issue palliated (Hagos 2006, s. 22).

Det er nærliggende å tro at stedene som her omtales ikke eksisterer som møteplasser for homofile i dag, men at tilsvarende steder finnes innenfor samme område.

I mange afrikanske land finnes det egne organisasjoner som arbeider for de homofile og lesbiske sine rettigheter. I Etiopia er det ut fra det opplyste ingen slike organisasjoner (kilde A og B, samtaler i Etiopia september 2013, samtaler november/desember 2014). Forsøk på å etablere en slik organisasjon ville, ifølge en av kildene, trolig bli stanset og erklært ulovlig (homofil kilde 1, samtale i Etiopia september 2013). Det skal imidlertid tidligere ha eksistert en organisasjon som arbeidet for homofiles rettigheter, men den er ikke operativ i dag (kilde A og B, e-poster 16. januar 2015).

Det eksisterer en nettside for homofile, EthioLGBT, som er kjent i miljøet (homofil kilde 2, samtale i Etiopia september 2013).¹⁰

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

---

¹⁰ Nettsiden *Ethiolgbt.com* ble etablert av en etiopier bosatt i Australia.

Referanser

Skriftlige kilder

- Aderaw, Mekonnen, (2012, august). *Perspectives on Life and Health. A qualitative study among same-sex attracted men in Addis Ababa, Ethiopia*. Oslo: University of Oslo. Tilgjengelig fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/34244/Mekonnen.pdf?sequence=1> [lastet ned 15. oktober 2013]
- AFP (2008, 22. desember). Ethiopian clerics seek constitutional ban on homosexuality. *AFP*. Tilgjengelig fra http://nazret.com/blog/index.php/2008/12/22/ethiopian_clerics_seek_constitutional_ban [lastet ned 13. mars 2015]
- Balcha, Daniel Iddo (2009). *Homosexuality in Ethiopia*. Lund: Lund University, Faculty of Social Sciences. Tilgjengelig fra <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1411536&fileId=1411552> [lastet ned 4. november 2013]
- [Criminal Code] (2004). *Proclamation No. 414/2004. The Criminal Code of the Federal Democratic Republic of Ethiopia*. Tilgjengelig fra Lexadin <http://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/oeur/arch/eth/TheRevisedCriminalCode.pdf> [lastet ned 4. november 2013]
- Global Forum on MSM & HIV (2012, 5. mars). Ethiopian Mr Gay World Contestant May have Difficulty Returning Home After Show. *MSMGF*. Tilgjengelig fra <http://www.msngf.org/index.cfm/id/11/aid/6157> [lastet ned 31. oktober 2013]
- Hagos, Gebreyesus Seifu (2006). *Assessment of HIV/AIDS related risks among men who make sex with men (MSM) in Addis Ababa*. Addis Abeba: School Of Graduate Studies Addis Ababa University. Tilgjengelig fra <http://etd.aau.edu.et/dspace/bitstream/123456789/1018/1/SEIFU%20HAGOS.pdf> [lastet ned 4. november 2013]
- Lemma, Marcos (2011, 1. desember). Homosexuality Debate as Capital Houses AIDS Conference. *Global voices*. Tilgjengelig fra <http://globalvoicesonline.org/2011/12/01/ethiopia-homosexuality-debate-arises-as-ethiopia-hosts-aids-conference/> [lastet ned 4. november 2013]
- Littauer, Dan (2012, 21. juni). Ethiopia: Newspaper warns of gay 'infestation'. *Pink News*. Tilgjengelig fra <http://www.pinknews.co.uk/2012/06/21/ethiopia-newspaper-warns-of-gay-infestation/> [lastet ned 4. november 2012]
- Maasho, Bya Aaron (2009, 18. mai). Secretive lives for gays in conservative Ethiopia. *AFP*. Tilgjengelig fra <http://www.ethiomeia.com/adroit/2342.html> [lastet ned 13. mars 2015]
- NOAS, dvs. Norsk Organisasjon for Asylsøkere (2012, 27. august). *13 months of Sunshine. Rapport fra NOAS' faktasøkende reise til Etiopia 2012*. Oslo: NOAS. Tilgjengelig fra <http://www.noas.no/wp-content/uploads/2003/12/Etiopia-rapport-2012.pdf> [lastet ned 15. september 2013]
- Pew Research Center (2007, 4. oktober). *World publics welcome global trade – but not immigration. 47-nation Pew Global Attitudes Survey*. Washington D.C.: Pew Research Center. Tilgjengelig fra <http://pewglobal.org/files/pdf/258.pdf> [lastet ned 2. oktober 2012]
- Tadele, Getnet (2007). Ethiopian by birth, Gay by nature and Proud by choice: Sexuality, Sexual Health and Rights among Men who have sex with Men (MSM) in Addis Abeba.
Rapport presentert på *International Conference on Disorganized Pleasures: Changing Bodies, Rights and Cultures 2007*, Lima, Peru. Ikke tilgjengelig på internet.
- Tadele, Getnet (2010a, 27. august). "Boundaries of Sexual Safety": Men Who Have Sex with Men (MSM) and HIV/AIDS in Addis Ababa. *Journal of HIV/AIDS & Social Services* 9, 261-280.
- Tadele, Getnet (2010b, 10. november). Heteronormativity and 'troubled' masculinities among men who have sex with men in Addis Abeba. *Culture, Health and Sexuality. Vol. 13*(4,457-469). Routledge.

Respons **Etiopia: Forhold for homofile**

- Tekleberhan, Meron (2011, 20. mars). Revelation of Homosexual Life in Ethiopia - Part 2. *Ezega.com*. Tilgjengelig fra <http://www.ezega.com/News/PrintNews.aspx?newsID=2814> [lastet ned 4. november 2013]
- U. S. Department of State (2012). *Ethiopia - Country Reports on Human Rights Practices*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm#wrapper> [lastet ned 13. november 2013]
- Wainaina, Melissa (u.å.). *Ethiopia: Invisible activism and optimism, the story of the Ethiopian lgbt movement*. [s.l.]: ILGA, dvs. International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association. Tilgjengelig fra <http://ilga.org/ilga/en/article/n9PmLjE1hL> [lastet ned 4. november 2013]

Muntlige kilder

- Diplomatsk kilde 1. Samtale november/desember 2014.
- Diplomatsk kilde 2. Samtale november/desember 2014.
- Homofil kilde 1. Samtale i Etiopia september 2013.
- Homofil kilde 2. Samtale i Etiopia september 2013.
- Homofil kilde 3. Samtale i Addis Abeba november/desember 2014.
- Leder av internasjonal organisasjon. Samtale i Etiopia september 2013.
- Kilde A. Person med tilknytning til det homofile miljøet i Addis Abeba. Samtale i Etiopia september 2013 og i november/desember 2014, samt e-post 16. januar 2015.
- Kilde B. Person med tilknytning til det homofile miljøet i Addis Abeba. Samtale i Etiopia september 2013 og i november/desember 2014, samt e-post 16. januar 2015.
- MR-organisasjon. Samtale november/desember 2014.
- Internasjonal NGO 1. Samtale november/desember 2014.
- Internasjonal NGO 2. Samtale november/desember 2014.
- Sosiolog i Etiopia. Samtale i Etiopia september 2013.

© Landinfo 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.